

زنان مبتلا به مولتیپل اسکلروزیس مصداقی از خانواده آسیب پذیر

خدیجه محمدی، دکتر پروین رهنما، شفیقه محمدی تبار، اعضای هیات علمی دانشکده پرستاری مامایی شاهد

مقدمه و هدف: خشونت‌های خانوادگی در افراد مبتلا به مولتیپل اسکلروزیس (MS) شایع است اما شیوع آن در کشور ما تا کنون گزارش نگردیده است. هدف از این مطالعه، بررسی فراوانی خشونت و انواع آن در بیماران زن مبتلا به MS و همچنین بررسی ارتباط آن با ویژگیهای دموگرافیک بیماران و مشخصات بالینی بیماری MS می‌باشد تا از این طریق شرایط آسیب‌های خانوادگی در این زنان مشخص گردد.

مواد و روشها: در این مطالعه مقطعی، کلیه زنان مراجعه کننده به دو کلینیک تخصصی MS واقع در شهر تهران با توجه به ملاک های ورود، بطور متوالی انتخاب و ۲۲۶ زن مورد بررسی قرار گرفتند. بمنظور آنالیز داده ها از روشهای آمار توصیفی، کای دو و همبستگی پیرسون استفاده شد. برای تعیین بیماری MS معاینه بالینی توسط متخصص مغز و اعصاب صورت گرفت و خصوصیات بالینی مورد نظر که شامل نوع مدت بیماری و همچنین میزان گستردگی ناتوانی فیزیکی بیماران از طریق مقیاس EDSS (Expanded Disability Status Scale- EDSS) بود توسط متخصص مغز و اعصاب بررسی و نمره دهی شد. علاوه بر این پرسشنامه بک برای ارزیابی میزان افسردگی و سازگاری زناشویی (DAS) توسط شرکت کنندگان تکمیل گردید.

یافته ها: افراد مورد مطالعه شامل ۲۲۶ زن متأهل با طیف سنی ۱۹ تا ۶۱ سال و میانگین سنی ۳۵/۷۷ سال (انحراف معیار= ۸/۰۷) بودند. نتایج نشان داد که از مجموع شرکت کنندگان در این مطالعه ۶۷/۳٪ زنان هیچوقت یا بندرت و ۳۲/۷٪ گاهیگاهی تا همیشه مورد خشونت همسر قرار میگیرند. فراوانی خشونت بترتیب مربوط به خشونت عاطفی با فراوانی ۲۶/۵٪ و خشونت جنسی با فراوانی ۱۱/۴٪ و خشونت فیزیکی با فراوانی ۹/۷٪ بود.

در بررسی عوامل مرتبط با خشونت در زنان، نتایج بیانگر آن بود که خشونت فیزیکی با مدت بیماری، نمره افسردگی و سازگاری زناشویی همبستگی دارد و با متغیرهای سن، میزان ناتوانایی فیزیکی، تعداد فرزندان، مدت ازدواج و تحصیلات همبستگی ندارد. خشونت عاطفی با متغیرهای مدت ازدواج و سطح تحصیلات همبستگی نداشته اما با سن، مدت بیماری، سازگاری زناشویی و میزان ناتوانایی فیزیکی همبستگی دارد و خشونت جنسی تنها با سن، افسردگی و سازگاری زناشویی همبستگی دارد.

نتیجه گیری: بررسی ما، اولین مطالعه در ایران است که فراوانی انواع خشونت‌ها را در زنان مبتلا به MS ارزیابی کرد و شیوع بالای آن را در زنان مبتلا به MS نسبت به جمعیت عادی زنان تایید نمود. همچنین نشان داد که عوامل زیادی در ایجاد خشونت بر علیه زنان سهمیم هستند و هیچیک از انواع خشونت‌ها بر خلاف باور عمومی همبستگی با تحصیلات یا مدت ازدواج نداشتند در مقابل مهمترین عوامل تاثیرگذار شامل میزان سازگاری زوجی و وضعیت افسردگی بیماران بود. از آنجا که معلولیتها و از جمله بیماریهای ناتوان کننده خطر اعمال خشونت را برای زنان افزایش می دهد و زنان ناتوانتر بیشتر در معرض خطر می باشند، ضروری است تا با ارزیابیهای روتین توسط پرسنل توانبخشی یا درمانی افراد در معرض خطر شناسایی و با انجام مشاوره های خانوادگی لازم از عوارض طولانی خشونت کاسته شود.

کلمات کلیدی: خشونت، مولتیپل اسکلروزیس، سازگاری زوجی و افسردگی

خلاصه مقالات

همایش توسعه نقش پرستار گامی به سوی ارتقای سلامت

مشهد، ۱۹-۱۷ بهمن ۱۳۹۱

Iranian Congress on Expanding the Role of the Nurse:
Moving Towards Health Promotion
5-7 February 2013 Mashhad- Iran

دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

دانشگاه علوم پزشکی مشهد
دانشکده پرستاری و مامایی

